

ваме. Той не е толкова важенъ металъ, както е напр. желѣзото, но се употребява почти вредъ. Затова нѣкои го наричатъ „вѣчниятъ спътникъ“. Съ него калайди-сватъ меднитѣ сѣдове, за да не бждатъ отровни; съ него покриватъ желѣзни трѣби, изтеглятъ го на тънки листове (станиолъ), съ които завиватъ хранителни продукти (шоколадъ, сирене и др.). Такива листове напоследъкъ се правятъ и отъ алуминий. Но най-много калай се употребява за направа на сплави или слѣтини.

Тоя юженъ екзотиченъ металъ, който идва при насъ отъ топлинѣ страни, боледува отъ чума. Чумата по калая е позната твърде отдавна на хората. Името на тая болестъ не е измислено отъ менъ. Калаената чума върлува най-често по-старитѣ калаени предмети: сѣдове, монети, предмети за украса.

— Значи, тия предмети се разболяватъ, когато металътъ остарѣе и се умори?

— Позна. — По тѣхъ се явяватъ най-първо малки мѣхурчета. Предметитѣ промѣнятъ цвѣта си, постепенно загубватъ рѣбоветѣ и формитѣ си, докато най-после се разпаднатъ и се превърнатъ въ сивъ прахъ. Много музеи, въ които е върлувала чума по калая, сж загубвали за винаги ценни калаени предмети; много търговци на калай сж били опропаствявани: бѣлитѣ, блѣскави калаени прѣчки сж се превръщали въ сивъ прахъ.

Но най-интересното е, че болестъта е заразителна. Чумата минава постепенно отъ единъ на другъ калаенъ предметъ.

— А за хората заразителна ли е?

— Не, разбира се. Да се върнемъ къмъ действителността, мое момче. Чумата по хората, по свинетѣ и по кокошкитѣ — изобщо по животѣ организми — се причинява отъ микроби; чумата по калая нѣма нищо общо съ заразнитѣ болести. Тя не се причинява отъ микроби.

Преди двадесетъ години единъ германски ученъ из-